

методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: Зб. наук. пр. / Редкол.: І.А. Зязюн (голова) та ін. Київ-Вінниця: ДОВ Вінниця, 2003. С. 307-310.

3. Завалко К. Музична педагогіка: інноваційно-психологічний аспект. навч.-метод. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 181 с. Кондратенко Г.Г. Формування творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва в освітньому середовищі університету. Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття: Матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 2023. С. 582-594.

4. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей: навч.-метод. посіб. для студентів вищих музичних навчальних закладів I–II рівня акредитації. Вінниця: ВДПУ, 2002. 224 с.

5. Панасюк Т., Маліновська Л., Воропаєва Н. Роль інтегративного підходу у професійній підготовці. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 47, том 3, 2022 с. 279 – 284

6. Панасюк Т., Газінська О., Червоний М. Впровадження педагогічних іноваційних технологій у процес музичної освіти молодших школярів. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип. 60, том 3, 2023 с. 208 - 213

7. Шевченко М.В. Активні технології як ефективний спосіб розвитку музично-ритмічних здібностей учнів початкової школи на уроках музичного мистецтва. Методичний посібник. м. Білгород-Дністровський, 2021, с 39.

УДК 78.072.3:785.1:37.016

<https://doi.org/10.31652/978-617-UAWCS-2025.60>

Д. В. Замішляєв

Викладач

*Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського*

м.Вінниця

dimazamyshlyayev@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В КЛАСІ УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Анотація. *Теза присвячена дослідженню особливостей роботи концертмейстера в класі ударних інструментів у контексті музичної освіти. Розглянуто специфіку акомпанементу для інструментів із визначеною та невизначеною висотою звуку, таких як літаври, ксилофон, малий барабан та ударна установка. Визначено ключові виклики, пов'язані з ритмічною складністю, зміною темпів і стилів, а також необхідні навички концертмейстера: піаністична майстерність, імпровізація, педагогічна та психологічна компетентність. Особливу увагу приділено ролі концертмейстера у формуванні метроритмічного відчуття та ансамблевої гри учнів. На основі літературних джерел проаналізовано методичні підходи та практичні аспекти роботи, підкреслено важливість адаптації до тембрових і ритмічних особливостей ударних інструментів. Перспективи розвитку включають інтеграцію сучасних технологій у концертмейстерську практику.*

Ключові слова: *концертмейстер, ударні інструменти, музична освіта, акомпанемент, метроритмічна організація, ансамблева гра, піаністична майстерність, ритмічна точність, імпровізація, педагогічна діяльність.*

Abstract. *The thesis is devoted to the study of the peculiarities of the accompanist's work in the percussion instruments class within the context of music education. The specificity of accompaniment for instruments with definite and indefinite pitch, such as timpani, xylophone, snare drum, and drum set, is considered. The key challenges related to rhythmic complexity, changes in tempo and style, as well as the necessary skills of the accompanist-pianistic mastery, improvisation, pedagogical and psychological competence-are identified. Particular attention is paid to the role of the accompanist in shaping students' metric-rhythmic sense and ensemble playing. Based on literary sources, methodological approaches and practical aspects of the accompanist's work are analyzed, emphasizing the importance of adaptation to the timbral and rhythmic features of*

percussion instruments. Prospects for development include the integration of modern technologies into accompanist practice.

Keywords: *accompanist, percussion instruments, music education, accompaniment, metric-rhythmic organization, ensemble playing, pianistic mastery, rhythmic accuracy, improvisation, pedagogical activity.*

Робота концертмейстера у класі ударних інструментів є складним і багатогранним видом професійної діяльності, що потребує не лише високого рівня виконавської майстерності, а й знання специфіки ансамблевого музикування, психології співпраці з учнями та особливостей звуковидобування на різних групах ударних інструментів. На відміну від традиційної співпраці концертмейстера з вокалістами чи інструменталістами мелодичного типу (скрипка, духові), робота в класі ударних інструментів передбачає інший баланс фактури, ритмічної організації та сценічної взаємодії. [1]

Концертмейстер – це піаніст, який забезпечує гармонійну та ритмічну підтримку солістам чи ансамблям, сприяючи художній цілісності виконання. У педагогічному процесі він виконує функції викладача, коуча та партнера, допомагаючи учням опанувати техніку, інтерпретацію та сценічну культуру. Н. Коцюрба зазначає, що концертмейстер повинен володіти піаністичною майстерністю, знаннями історії музики та вмінням читати з аркуша [2]. У класі ударних інструментів концертмейстер синхронізує ритм і динаміку, часто імітуючи оркестрове звучання на фортепіано. Також важливою є

необхідність адаптації до тембрових особливостей інструментів для збереження балансу звучання [4].

Специфіка роботи в класі ударних інструментів. Ударні інструменти поділяються на дві категорії: з певною висотою звуку (літаври, ксилофон, маримба) та з невизначеною (барабани, тарілки, там-там). Концертмейстер враховує цю специфіку, налаштовуючи інструменти, наприклад, літаври, та адаптуючи акомпанемент до їхнього тембру [1]. Робота з малим барабаном вимагає чіткої метроритмічної стабільності, тоді як ксилофон потребує віртуозної гри з обережним використанням педалі. Ударна установка додає складності, адже концертмейстер виступає як частина ансамблю, демонструючи навички в джазових чи естрадних стилях. Педагоги наголошують на важливості ансамблевих навичок для забезпечення єдності метроритму та агогіки.

Виклики та необхідні навички. Основні виклики включають складність ритмічних малюнків, часту зміну розмірів і темпів, а також необхідність адаптації до різних стилів. Роль концертмейстера у класі ударних інструментів, допомогати учням розвивати відчуття метроритму, зберігаючи ритмічну точність, розвивати музичне виразність та образне мислення [1]. Необхідні навички охоплюють піаністичну майстерність, імпровізацію, читання з аркуша та психологічну підтримку. Важливе значення має вміння концертмейстера розподіляти увагу між власною грою, солістом і художнім задумом. На забуваємо й про психологічний аспект, який за О. Нікітською, відіграє ключову роль у формуванні сприятливої атмосфери для учня [3].

Аналіз музичної літератури показав, що ударні інструменти вимагають широкого спектру акомпанементів: від класичних транскрипцій до сучасних композицій. Зокрема, у педагогічному процесі все частіше використовуються твори українських композиторів (Л. Дичко, Є. Станкович, В. Польова), які поєднують національну ритміку з новітніми техніками. Концертмейстер повинен володіти гнучкістю інтерпретації, аби гармонійно інтегрувати ці твори у навчальний процес.

Отже, робота концертмейстера в класі ударних інструментів має свої особливості. Зокрема, чітка метро ритмічна відповідність, обережне використання педалі, вміння використовувати складні ритмічні малюнки, наявність навичок гри в джазових або естрадних стилях. Урахування цих особливостей зробить взаємодію концертмейстера і виконавця успішною та ефективною.

Список використаних джерел:

1. Манюк В., Головльов О. Особливості роботи концертмейстера у класі ударних інструментів. Актуалітети формальної та неформальної освіти. Полтава, 2023. Випуск 2. С. 152–157
2. Коцюрба Н.Є. Особливості практичної діяльності концертмейстера: Методичні рекомендації. Київ, 2022 43 с.
3. Нікітська О.І. Виникнення концертмейстерської спеціальності в Україні. Харків, 2000
4. Боровицька О.М., Ключова С.В. Методичні аспекти роботи концертмейстера з різними виконавцями . Часопис Національно музичної академії України ім. П.І. Чайковського. 2018. № 62